

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
73/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. június 13.

A főtanácsnok indítványa a C-363/18. sz. ügyben
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd kontra Ministre de
l'Economie et des Finances

Hogan főtanácsnok: az uniós jog megköveteli egy Izrael által 1967 óta megszállt területről származó termék esetében e terület földrajzi nevének és adott esetben annak feltüntetését, hogy a termék egy izraeli telepről származik

2016. november 24-én a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló rendeletre¹ (a továbbiakban: rendelet) hivatkozva a francia gazdasági és pénzügyminiszter közzétett egy gazdasági szereplőknek címzett, az Izrael által 1967 óta megszállt területekről származó áruk eredetmegjelölésével kapcsolatos közleményt. A közlemény kimondta, hogy „Az Izrael által megszállt területekről származó élelmiszereket (ezért) úgy kell címkézni, hogy ezt az eredetet tükrözze”, és az ilyen eredetű termékek esetében megkövetelte az „izraeli telep” kifejezés vagy azzal azonos értelmű kifejezések említését.

Az Organisation juive européenne és a Psagot (különösen az Izrael által megszállt területeken szőlőműveléssel foglalkozó társaság) két keresetében a vitatott közlemény megsemmisítését kérte a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) előtt.

A Conseil d'État (államtanács) álláspontja szerint a francia közlemény uniós joggal való összeegyeztethetősége attól a kérdéstől függ, hogy az európai uniós jog előírja-e egy Izrael által 1967 óta megszállt területről származó termék esetében e terület feltüntetését, valamint adott esetben annak feltüntetését, hogy a termék egy izraeli telepről származik, vagy ennek hiányában a rendelet rendelkezései lehetővé teszik-e egy tagállam számára ilyen címkék elhelyezésének előírását. Következésképpen az ügyet előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé utalta.

Ma ismertetett indítványában Hogan főtanácsnok először is a „származási ország” és az „eredet helye” kifejezések jelentését vizsgálja a rendeletre tekintettel. A főtanácsnok azt állapítja meg, hogy míg a „származási ország” kifejezés a rendelet alapján egyértelműen az országok és parti tengerek nevére utal, valamely élelmiszer „eredetének helyét” olyan szavakkal is meg lehet határozni, amelyek nem feltétlenül korlátozódnak az érintett földrajzi terület nevére, különösen abban az esetben, amikor önmagában a földrajzi jelölés használata alkalmas lehet a fogyasztók félrevezetésére.

E meghatározásokra tekintettel a főtanácsnok arra keresi a választ, hogy alkalmas lehet-e a fogyasztó félrevezetésére az, hogy egy Izrael által megszállt területről származó élelmiszere vonatkozóan nem tüntették fel a származásának vagy eredetének helyét. E tekintetben a főtanácsnok megvizsgálja a rendeletben felsorolt azon kritériumokat, azaz az egészségügyi, gazdasági, környezetvédelmi, társadalmi és etikai szempontokat, amelyek a fogyasztói döntést befolyásolhatják. A főtanácsnok rámutat, hogy az az átlagos fogyasztó, aki szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő az élelmiszer eredete, származása és minősége tekintetében, és azzal érvel, hogy nem zárható ki, hogy egy valamely megszálló hatalom által megszállt terület helyzete – különösen, ha a területi megszállást telepek létrehozása követi – olyan tényezőt jelent, amely valószínűleg jelentőséggel bírhat a szokásosan tájékozott, valamint

¹ A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet (HL 2011 L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.).

észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó döntése során, egy olyan kontextusban, ahol a rendelet értelmében a fogyasztók felfogásában és tájékoztatási igényeiben kialakult különbségeket, így az etikai megfontolásokat is figyelembe kell venni.

A főtanácsnok álláspontja szerint a származási országra vonatkozó címkézés összefüggésében az „etikai megfontolásokra” való hivatkozás nyilvánvalóan azon tágabb etikai megfontolásokra való hivatkozásnak tekintendő, amelyek alapján egyes fogyasztók a vásárlást megelőző ismereteik alapján kialakítják álláspontjukat. Ahogyan sok európai fogyasztó kifogásolta a dél-afrikai termékek megvásárlását az 1994 előtti apartheid időszakban, a mai fogyasztók hasonló okokból kifogásolhatják egy adott országból származó termékek vásárlását például abból az okból, hogy az adott ország nem demokrácia, illetve olyan konkrét politikai vagy társadalompolitikai célokat követ, amelyeket az adott fogyasztó történetesen kifogásolhatónak vagy akár visszataszítónak tart.

A főtanácsnok tehát megjegyzi, hogy Izraelnek a megszállt területekkel és a telepekkel kapcsolatos politikáját tekintve lehetnek olyan fogyasztók, akik ellenzik az e területekről származó termékek vásárlását. Hozzáteszi, hogy elegendő annyit kimondani, hogy a nemzetközi jog megsértése olyan etikai megfontolásnak minősül, amelyet az uniós jogalkotó a származási országra vonatkozó információ előírása kapcsán jogszerűként ismert el.

E vonatkozásban Hogan főtanácsnok számos nemzetközi dokumentumra hivatkozik² annak megállapítását megelőzően, hogy az izraeli telepekre vonatkozó politika a nemzetközi jog nyilvánvaló megsértésének minősül, különösen a népek önrendelkezéshez való joga alapján. Hozzáteszi, hogy a Bíróság korábban a *Brita*³ ítéletben maga is elismerte, hogy az Izrael területéről, illetve a Ciszjordánia területéről származó termékek között egyértelműen különbséget kell tenni.

E körülmények között a főtanácsnok megjegyzi, hogy aligha meglepő, hogy néhány fogyasztó a nemzetközi jog e nyilvánvaló megsértését olyan etikai megfontolásnak tekinti, amely fogyasztói preferenciáit befolyásolja, és amelyre vonatkozóan további tájékoztatást igényel. Arra a következtetésre jut tehát, hogy **az Izrael által megszállt valamely területről, és minden esetben a valamely telepről származó termék származási országa vagy eredete helye feltüntetésének elmaradása félrevezetheti a fogyasztót az élelmiszer valódi származási országát vagy eredetének helyét illetően.**

A főtanácsnok a továbbiakban az Izrael által 1967 óta megszállt valamely területről származó élelmiszer eredetére vonatkozó megjelölési kötelezettség terjedelme kapcsán rámutat, hogy a rendelet előírásai szerint a fogyasztót helyes, semleges és objektív információval kell ellátni, amely nem félrevezető. Az alapügy tárgyát képező címkézés esetlegesen félrevezető jellegének mérlegelése során tekintetbe veendő tényezők közül az izraeli megszállás és telepek „olyan objektív tényezők, amelyek befolyásolhatják az észszerűen eljáró fogyasztó elvárásait”. Ennek fényében a főtanácsnok megállapítja, hogy csak úgy adható a fogyasztó számára helyes és objektív, ugyanakkor pontos, egyértelmű és a fogyasztók számára könnyen érthető tájékoztatás, ha a termékek származásának földrajzi azonosítását az „izraeli telepek” kifejezéssel egészítik ki.

Következésképpen a főtanácsnok arra a következtetésre jut, hogy a Bíróságnak ki kell mondania, hogy **az uniós jog előírja egy Izrael által 1967 óta megszállt területről származó termék esetében e terület földrajzi nevének feltüntetését, valamint adott esetben annak feltüntetését, hogy a termék egy izraeli telepről származik.**

A főtanácsnok ezt követően a második, másodlagosan előterjesztett kérdést vizsgálja, azaz azt, hogy az uniós jog lehetővé teszi-e a tagállamok számára további kötelezően feltüntetendő adatokra vonatkozó intézkedések meghozatalát, azaz hogy valamely tagállam maga is megkövetelheti-e egy Izrael által 1967 óta megszállt területről származó termék esetében e terület

² A megszállt palesztin területeken lévő fal megépítésére vonatkozó tanácsadói vélemény, I.C.J. Reports 2004, 136. o. (120. pont).

³ [C-386/08](#). sz. Brita kontra Hauptzollamt Hamburg-Hafen ügy, lásd még a [14/10](#). sz. sajtóközleményt.

feltüntetését, valamint adott esetben annak feltüntetését, hogy a termék egy izraeli telepről származik.

Ezen összefüggésben Hogan főtanácsnok a rendeletre utal, amely kimondja, hogy az élelmiszer származási országával vagy eredete helyével kapcsolatos kötelező jelölésre vonatkozó tagállami intézkedések csak akkor megengedettek, ha „bizonyított kapcsolat van az élelmiszer bizonyos jellemzői és származása vagy eredete között”, és megállapítja, hogy a rendelet e különös rendelkezése alapján tehát nem elégséges az, hogy a származási ország vagy az eredet helye mint olyan bizonyos jelentőséggel bír a fogyasztók döntésére nézve. Ellenkezőleg, e különös rendelkezés vonatkozásában a származási országnak vagy az eredet helyének kézzel foghatóan befolyásolnia kell magát a terméket, és különösen a szóban forgó élelmiszer minőségét.

A főtanácsnok rámutat, hogy az a tény, miszerint egy területet valamely megszálló hatalom megszállt, vagy hogy egy adott élelmiszert egy telepen élő személy állított elő, nem valószínű, hogy az élelmiszer bizonyos jellemzőit a származásával vagy az eredetének helyével kapcsolatban kiegészíti vagy módosítja, legalábbis addig, amíg a megszállt területekről származó élelmiszerekről van szó.

Következésképpen arra az esetre, ha a Bíróság nem fogadja el az első kérdésre vonatkozó elemzését, Hogan főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság úgy határozzon, hogy **a rendelet alkalmazásában a tagállamok nem követelhetik meg egy Izrael által 1967 óta megszállt területről származó termék esetében e terület feltüntetését, ahogyan annak feltüntetését sem, hogy a termék egy izraeli telepről származik.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106